

Meer rijkssubsidie voor monumentenzorg in 1980

205 In de op Prinsjesdag ingediende begroting van CRM wordt een verruiming van subsidiemiddelen voor de monumentenzorg mogelijk gemaakt.

Voorts wordt extra geld beschikbaar gesteld voor het zgn. aanvullende werkenbeleid ten behoeve van monumentenzorg.

Om een werkstroom op het gebied van restauraties in het Noorden op gang te brengen zijn middelen in het kader van het Integraal Structuurplan Noorden des Lands beschikbaar gekomen.

Het nalaten van onderhoudswerken leidt uiteindelijk tot duurder restauraties en zet het beschikbare restauratiebudget eens te meer onder druk. Om zowel het oplopen van de restauratiekosten te voorkomen en ertoe bij te dragen, dat ons monumentenbezit minder snel aan verval ten prooi valt, als om een zekere garantie te scheppen voor continuïteit in de werkgelegenheid, ligt het in de bedoeling hiertoe in 1980 een aanzet te geven door het verlenen van subsidies ten laste van het (verruimde) budget van de monumentenzorg het plegen van onderhoudswerkzaamheden aan een beperkt aantal categorieën monumenten (kerken en kastelen) te stimuleren.

Ook bestaat het voornemen in het achterstallig onderhoud van de historische parken en tuinen van kastelen en buitenplaatsen soulaas te bieden.

In nauw overleg met en op advies van de Rijkscommissie voor de Monumentenzorg is besloten in de komende jaren prioriteit te verlenen aan de inventarisatie van de bouwkunst uit de periode van na 1850.

Teneinde de ruimte te scheppen, die nodig is voor onderzoek, beschrijving en eventueel registratie, zal de behandeling van verzoeken tot het beschermen van objecten van vóór 1850 – uitzonderingen daargelaten – voorshands worden opgeschort.

Een ontwerp van wet tot behoud van het cultuurbezit zal in de loop van de nieuwe zittingsperiode van de Staten-Generaal worden aangeboden.

Bestudeerd wordt in hoeverre aan het in vergevorderd stadium van voorbereiding zijnd ontwerp tot wijziging van de Monumentenwet een bredere opzet zou moeten worden gegeven in verband met zich wijzigende inzichten met betrekking

tot gecentraliseerde uitvoering van de wet. Verwacht mag worden, dat deze werkzaamheden in het komende parlementaire jaar tot een afronding zullen komen.

Een wijziging van de Natuurbeschermingswet nadert voor wat het interdepartementale overleg betreft, zijn afronding. Dit zijn de voornaamste punten uit de Memorie van toelichting op de begroting van 1980 van CRM voor wat monumentenzorg en natuurbescherming betreft.

In geld uitgedrukt wordt aan subsidies en andere uitgaven voor monumentenzorg bijna f 11 miljoen meer uitgetrokken dan in 1979 het geval was.

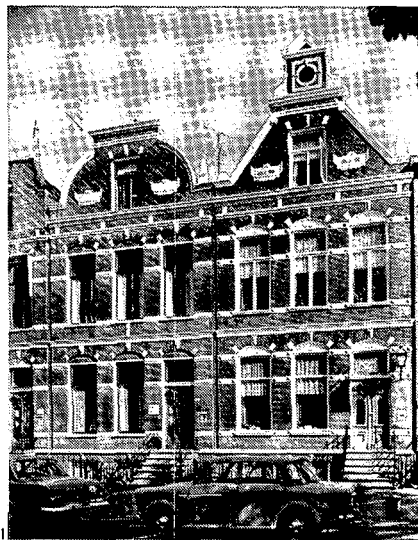
Uit hoofde van in het dienstjaar aan te

gane verplichtingen wordt ca. f 2 miljoen meer uitgetrokken.

Uit hoofde van in vorige dienstjaren aangegane verplichtingen wordt rond f 9 miljoen meer beschikbaar gesteld.

Aan te gane resp. aangegane verplichtingen, die in latere jaren tot betaling zullen leiden worden verhoogd van f 97.000.000 tot f 106.000.000.

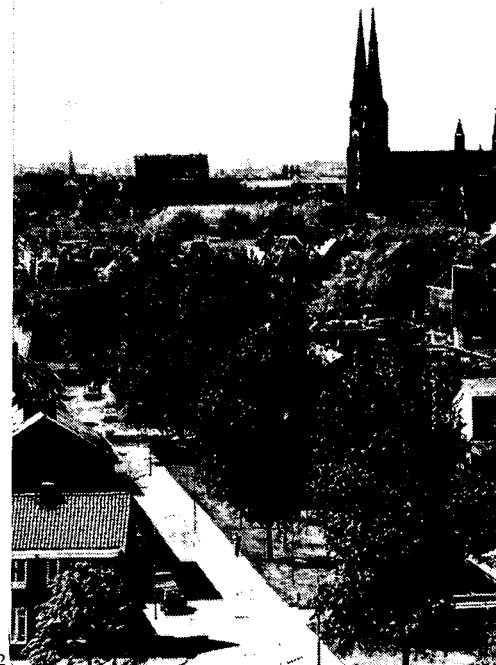
Tenslotte wordt de post Subsidies en overige uitgaven aan *verenigingen en stichtingen*, werkzaam op het gebied van de monumentenzorg verhoogd met een bedrag van f 50.000 tot f 1.257.000. Voor wat de *stadsvernieuwing* betreft wordt meegedeeld, dat bezien zal worden of het mogelijk is op een andere subsidieprocedure over gaan, een en ander in overeenstem-

1 HET REGERINGSBELEID ZAL MEER WORDEN GERICHT OP BESCHERMING VAN MONUMENTEN UIT DE PERIODE 1850-1930. DE FOTO TOONT EEN VOORBEELD UIT 1898: WOONHUIZEN AAN DE PRAEDINIUSSINGEL IN GRONINGEN

2 IN HET KADER VAN DE INTERIM SALDO REGELING ZAL O.M. DELFT WORDEN AANGeweZEN ALS GEMEENTE WAAROP DE ISR VAN TOEPASSING IS.

FOTO'S: RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

ming met het decentralisatie- en harmonisatiebeleid van CRM. In het kader van de zgn. Interim Saldo Regeling (ISR) worden na de reeds eerder aangewezen acht gemeenten nog eens zes gemeenten voor de toepassing van ISR-regeling aangewezen, t.w.: *Leeuwarden, Arnhem, Hilversum, Dordrecht, Delft en Schiedam.*

Kort na de presentatie van de „miljoenen“-nota heeft staatssecretaris Wallis de Vries nog een persconferentie gehouden in het beschermde perscentrum Nieuwspoort in Den Haag. Hij erkende bij die gelegenheid dat het stuwmeer (aanvragen voor restauratie-werk) geleidelijk groter wordt. Hij verbond daaraan twee positieve conclusies, t.w.: 1. het

stuwmeer moet men beschouwen als een werkvoorraad; 2. uit de toeneming van het aantal aanvragen blijkt de steeds groter wordende belangstelling voor het restaureren van monumenten.

In aanmerking nemende dat alle bewindslieden dienden te zorgen voor evenwichtigheid in de begroting, achtte de staatssecretaris het toch wel van positieve betekenis dat er voor de monumentenzorg enige tientallen miljoenen méér is uitgetrokken.

De heer Wallis de Vries achtte het ook nuttig er nog eens op te wijzen dat het rijkssubsidie niet de enige bijdrage aan de restauratie-werken is, maar dat ook provinciale besturen en gemeentebesturen hun bijdragen leveren. Op die manier

betekent de rijkssubsidie in feite een bouwstroom van drie à vierhonderd miljoen per jaar. In dit licht moet men ook de omvang van het stuwmeer beschouwen, aldus de staatssecretaris. Hij wilde – hoewel nadrukkelijk in de Memorie van toelichting tot de begroting van CRM genoemd – toch ook nog eens de nadruk leggen op het aanvullende arbeidsbeleid dat door het kabinet wordt gevoerd en dat er voor zorg droegt dat er voor monumentenzorg een extra *f* 15 miljoen beschikbaar komt. De betekenis hiervan strekt zich ook uit tot het behoud van ambachtelijke vakbekwaamheid. Behalve de genoemde *f* 15 miljoen komt er dan nog voor het Noorden des lands zes miljoen extra bij, hetgeen direct 800 arbeidsplaatsen en indirect plm. 260 arbeidsplaatsen oplevert.

Speciale aandacht hoopt de staatssecretaris in zijn werkverschaffende beleid te schenken aan restauratiewerk in Bourtange, in Den Haag (De Boterwaag), in Dordrecht (de Grote Kerk) en in Zierikzee (de Grote Kerk). Dit laatste object zal wellicht als bestemming krijgen een permanente expositie van de Deltadienst (ook voor het toerisme van belang). Wat de aankondiging betreft inzake de bescherming van jongere monumenten (na 1850), wees de staatssecretaris er op dat daarbij niet alleen aan afzonderlijke objecten wordt gedacht, maar (vooral) ook aan ensembles. De „vergeten“ monumenten van vóór 1850 blijven natuurlijk de aandacht houden.

Voor wat het stadsvernieuwingsbeleid aangaat, daarin willen de bewindslieden van VRO en CRM samen trachten de monumentenfactor zo goed mogelijk in te passen hetgeen soms wel moeilijkheden schept. Amsterdam met zo'n groot aantal monumenten – ook woningen – biedt inderdaad een probleem, het gemeentebestuur heeft hieruit echter de verkeerde conclusie getrokken dat de woonhuispot voorlopig gesloten is. Maar het aantal aanvragen voor woonhuisrestauratie in het gehele land is inderdaad al tot 1983 „belegd“. Dat betekent niet dat de staatssecretaris niet bereid zou zijn de bijzondere moeilijkheden van Amsterdam met het gemeentebestuur te bespreken.

